

Jakten på Sequoia

Av tannlege Nils J. Jacobsen

Har du noen gang vært besatt av en idé som du ikke ble kvitt? Noe du måtte gjøre eller finne ut av uten at du egentlig visste hvorfor?

Sånn var det med meg. Jeg måtte absolutt få kontakt med de berømte giganttrærne i California som foreligger i to beslektede utgaver: *Sequoia sempervirens* mot kysten og *Sequoiandendron giganteum* opp mot Sierra Nevada. Begge kan bli flere tusen år gamle. Kystutgaven går under navnet Redwood, mens fjellutgaven bare kalles Sequoia etter en kjent Cherokee-indianer. Jeg hadde tenkt å ta meg frem til de aktuelle områdene på egen hånd, men så snublet jeg over en ferdigpakket busstur med utgangspunkt i Los Angeles (LA), der mine hang-ups var inkludert.

LOS ANGELES OG HOLLYWOOD •

Kimberley, en voksen kvinne med initiativ og imponerende språkferdigheter, møter oss med bussen og innlosjerer oss i Hollywood. «Oss» viser seg å være et tyvetall nordmenn, de fleste pensjonister. Blant oss finnes arkitekten med et lager av kunnskaper om historie og kultur, gammelrektoren, damen som kan snakke om hvilket som helst tema og gjerne gjør det, veiingeniøren, som er dykker og har praktisert sin hobby under alle verdens hav, vaktmesteren, som faller i undring overfor enhver mekanisk innretning, og språklæreren, som ser ut som ei skolejente selv om hun er sytti, for å nevne noen. Mange har ferieboliger rundt om i verden, men føler seg tydeligvis ikke bundet til å tilbringe tiden der. Gruppen er lett å mik-

Walt Disney operahus i Los Angeles.

se. Også jeg blir integrert, enten jeg vil eller ikke.

I Hollywood gjør vi oss først kjent med den berømte Walk of Fame, like ved området der Oscar-utdelingen finner sted. Egentlig litt puslete i forhold til TV-eksponeringen. Så kjører vi Sunset Boulevard opp til Beverly Hills. Der, peker guiden, bodde Marilyn Monroe mens Kennedy-brødrene... osv. Selv mener jeg å få øye på det beskjedne motellet jeg tok inn på for mange år siden. Så får vi en rundtur i LA, dette vidstrakte byområdet uten noe egentlig sentrum. Mest inntrykk gjør Walt Disneys operahus, som er et produkt av samme arkitekt som Guggenheim-museet i Bilbao. Det syns.

Et besøk på Universal Studios hører også med. Det er uutholdelig varmt i den endeløse køen før vi slipper inn på turisttoget, men skrekkeffektene er det ikke noe å klage på, særlig ikke med tredimensjonale briller. Språklæreren finner seg igjen om halsen på nærmeste medpassasjer og blir tilsvarende flau etterpå. Aldeles unødvendig, opptrinnet kunne like gjerne vært lagt inn i programmet, som for øvrig må være en storslått pengemaskin for Universal!

GRENSEOMRÅDET CALIFORNIA, ARIZONA, UTAH OG NEVADA •

Så setter vi kursen østover mot Arizona. Målet er Grand Canyon National Park, men vi tar en pause i Calico, en utdødd gruveby i trivelig westernstil. Så overnatter vi i en liten by i Nevada på bredden av Coloradoelven. Noen bader, mens andre beundrer en utstilling av staselige, gamle biler. Jeg blir litt skuffet over ikke å finne igjen mitt gamle flak av en Dodge fra 60-årene. Men her er mye å trøste seg med. Det er «kontryfestival» i byen, ølet flyter og matporasjonene har ikke minket siden sist. Neste dag er vi innom Route 66, som stadig er hovedløype for barske bikers, men som har et rikt utvalg av memorabilia for andre også. Det øker på med vester og hatter på bussen før vi ender opp i Grand Canyon.

Denne kolossale kløften, som elven har skåret ut av fjellet gjennom millioner av år, er jo et velkjent turistmål. Jeg har latt meg imponere her tidligere uten å kunne gjenskape det overveldende inntrykket på foto. Denne gangen prøver jeg et nytt perspektiv: Fra helikopter. Men resultatet er like flatt. Til gjengjeld er selve helikopterturen en opplevelse. Å være fugl har noe for seg.

Bryce Canyon med «hoodoos».

Det er varmt og tørt i ørkenen.

Utsikt fra Hoover Dam.

Bare vannføringen er lite å skryte av. Den samme observasjon gjør vi ved de oppdemmede sjøene når vi svinger nordover inn i Utah mot neste nasjonalpark, som er Bryce Canyon. En makeløs opplevelse. Vi kjører i overkant av forvitrede klipper, såkalte Hoodoos, som står loddrett tett i tett. Farge-spillet i steinen er forårsaket av jernforbindelser og oksideringsprosesser, sier guiden. Jeg kommer fort til kort i de geologiske utredningene, men nyter det jeg ser og er glad jeg ikke skal opp til

eksamen i noe. Og i neste nasjonalpark, Zion, får vi et nytt perspektiv. Her kjører vi nede i dalen og ser oppover, ikke omvendt.

MEN HVOR BLIR DET AV SEQUOIA?

• Tålmodighet, min venn, sier Kimbeley. Vi skal først innom Las Vegas, Hoover Dam og Death Valley før vi kommer til Yosemite-parken, der disse trærne bor.

Las Vegas har gjenskapt mye gammel kultur: Du kan gå fra Roma til

Venezia til Paris til Egypt osv. Du kan gå også uhindret fra hotell til hotell og slå deg ned ved et spillebord eller ved en av de tusen slotmaskinene som roper etter oppmerksomhet, eller du kan la være. Du kan nyte et lys- og vannshow utendørs eller betale deg inn der kjente artister underholder. Eller du kan trække rundt i lobbyen på Caesars Palace og nyte raffinementene i arkitekturen. Det er umulig ikke å trives her, selv om det støyes og bråkes over alt.

Ikke langt fra Las Vegas ligger Hoover Dam med den kunstige innsjøen som regulerer Coloradoelven. På sin vei danner elven et mylder av kløfter og skar gjennom det vidstrakte Coloradoplatået. Et sinnrikt system av demninger og avrenningssystemer for-deler vann til store deler av de nærliggende statene etter en formel de ble enige om ved byggingen av Hoover Dam i 1930-årene. Vi slipper inn på dette kolossale damanlegget etter en omstendelig sikkerhetskontroll og adskillig trengsel. «Dette er en deodorantkontroll», gliser den digre lokalguiden og strekker hendene i været inne i den stappfulle heisen. Men ingen kommenterer at vannstanden er beskjeden her også.

Gammelt Sequoia-tre.

DEATH VALLEY, YOSEMITE OG SEQUOIA

• Vi må vestover igjen mot California gjennom Death Valley, den store nasjonalparken i Mojaveørkenen, som har fått navnet fordi mange mennesker har omkommet her. Det øde landskapet omfatter både høye utsikts-punkter og lavflater mange meter under havet. Gradestokken står på 45 C, som er grensen for å dra inn i ørkenen. Ikke mye liv å se her, men det finnes om natten, sier Kimberley.

Kontrasten får vi etter hvert gjennom uendelige jordbruksområder der kveg skifter med druer. Det blir langdrygt, så guiden åpner mikrofonen for dem som måtte ha noe på hjertet. Og det er det noen som har. Flaue gamle vitser får meg til å synke ned i setet, men her er ingen muligheter for flukt. Jeg ber en stille bønn om at vi snart må være fremme i Yosemite, en av de eldste nasjonalparkene her borte. Jeg ser frem til fossefall og elvebrus. Og nå tråkler bussen seg gjennom rikelig vegetasjon på smale veier langs stupbratte fjell-sider, et eldorado for klatrere og i sin tid et mønster for aktiviteten i Sunnmør-salpene.

Men tørken har fjernet fossefall og elvebrus, og den delen av parken der sequoiatrærne finnes, er stengt! Min

frustrasjon lar seg ikke skjule. Hva gjør vi så? Jo, den gode Kimberley setter kursen mot en annen nasjonalpark, som faktisk heter Sequoia. På snirklete veier, gjennom skog og fjell, til frustrasjon for mange, aller mest sjåføren, for vi kjører feil og mister mye tid og det blir senkveld. Men vi finner Sequoia-trærne til slutt. Det er ikke noe å si på størrelsen. Ikke alderen heller.

Etter hvert er det nok blitt klart på bussen hvem som absolutt måtte ha med seg Sequoia. Jeg krymper meg litt, men folk er høflige og jeg kommer fort til at det ikke er bryet verdt å holde seg med dårlig samvittighet. Nå gjelder det å se fram til møtet med Redwood-trærne utenfor San Fransisco, som er neste mål.

SAN FRANCISCO • I San Fransisco er attraksjonene mange: De berømte trik-kene, Fishermans Wharf, Alcatraz, Twin Peaks eller – som jeg har sett meg ut, en tur til Muir Woods National Park.

Vi har ellers et godt utgangspunkt i det gamle og ærverdige hotellet vårt midt i sentrum. Men i gatemiljøet rundt hotellet finnes den største samling hjemløse jeg har vært borte i. Jeg har ofte utbytte av å kommunisere med dem, men her flyter det for mange ube-

regnelige diagnoser rundt. Jeg slår meg ned på nærmeste kinarestaurant for en Budweiser og noen kyllingvinger. Så kommer en av gatekvinnene inn. Hun stikker hånda ned i fatet mitt og drar av gåre med kyllingvingene. Det er henne vel unt, men kineserne lager stor ståhei. Jeg er plutselig verken sulten eller tørst, men jeg tar det igjen med en krabbeaf-ten på Fisherman's Wharf.

MUIR OG REDWOOD • For å komme til Muir Woods må man over Golden Gate og gjennom den idylliske havne-byen Sausalito. Hvorfor heter det Muir Woods? John Muir var en sterk pådri-ver for å få opprettet nasjonalparker tidlig på 1900-tallet med god støtte av president Ted Roosevelt. Muir var sen-tral for å verne nettopp Redwood-sko-gen. Hans ansiktstrekk finnes fremdeles på quartermyntene.

Og Muir-parken skuffer ikke med sine med nitti meter høye trær, flere meter i diameter og kanskje 2 000 år gamle. Her er det bygget opp gangplata-er. En «park ranger» forklarer at dette er for ikke å stresse røttene, som er lange og mange, men ligger svært over-flatisk. Redwoodtrærne sprer seg både ved frø og knoppsskyting, sier han, så det kan bli en hel familie rundt et modertre. Tverrsnitt av et nedblåst tre viser årringer ned mot 900-tallet.

Her er det gode fotomotiver. Men så mister jeg mitt vesle kamera i bakken og batterikontakten ryker. Halve jorda rundt og ved målet – og så ute av stand til å dokumentere det! Trøsten er at på netthinnen sitter det bilder av mye bedre kvalitet enn det jeg ville fått til.

Det hele ble en lang omvei for å bli kvitt min Sequoia hang-up, men jeg fikk mye natur og kultur på kjøpet. Det var varm oktober med tørke og spor etter gammel og ny brann der vest, samtidig sto lavlandsområdene i øst under vann. Klimaforandringer eller La Niña? Kanskje begge deler.